

Erasmus+

**PROIECT PARTENERIAT STRATEGIC
ERASMUS+ NR. 2016-1-LV01-KA219-022646**

**„NOI UNGHIURI DE BUNE PRACTICI PRIVIND
INCLUZIUNEA TUTUROR ELEVILOR (NAIS)”**

***SUPLIMENT REVISTA „ATITUDINI”
DECEMBRIE 2017***

New Angles of good practices
on Inclusion for all Students

Erasmus+

Aceste recomandări au fost elaborate de școlile partenere în proiect:

Tukums Evening and Distance Learning Secondary School, Letonia

Sint-Jozefinstituut BuSO, Antwerpen, Belgia

Secondary Medical School Ante Kuzamnića Zadar, Croația

Liceul Tehnologic „Francisc Neuman” Arad, Romania

„Școala obișnuită cu orientarea incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunități primitive, construiește o societate incluzivă și oferă educație pentru toți”

Declarația de la Salamanca

Prezența diversității în activitățile noastre educaționale este o realitate. Proveniența, opiniile, experiențele, contextul, conținuturile, cadrul organizațional și metodele folosite sunt aspecte care trebuie luate în considerare.

Obiectivele proiectului atinse în primul an:

- *crearea de abilități profesionale pentru a lucra ca și școli integratoare și a ne prezenta în comunitatea locală cu cunoștințe noi în ceea ce privește abordarea diversității*
- *promovarea de practici incluzive în școală pentru a crea o comunitate educațională în care fiecare – profesor, elev, părinte - este implicat și valorizat pentru contribuția adusă*
- *susținerea profesorilor în activitatea cu grupuri diversificate de elevi*

Participanții în proiect – elevi, profesori, psihopedagogi - au exersat și au împărtășit împreună concluziile activităților pentru a putea fi multiplicatori pentru ceilalți colegi din școală, organizând sesiuni de follow-up cu învățare colaborativă

Aceștia:

- *au reușit să se cunoască mai bine folosind activități nonformale cu mari oportunități de interacțiune, elaborate de echipa multinațională de proiect*
- *și-au îmbunătățit abilități și competențe importante cum ar fi: comunicare, cooperare, colaborare, delegare și distribuire de sarcini, luarea deciziei, creativitate, gândire flexibilă, acceptarea ideilor altora, interculturalitate, comunicare în limba engleză,*
- *au perceput propriile limite și cum pot evolua*
- *au exersat respectul pentru oameni*
- *au apreciat și acceptat diferențele individuale*
- *au o capacitate mai mare de incluziune în viitor*
- *sunt mai sensibili din punct de vedere cultural*

Toate școlile participante:

- *au împărtășit experiențe și bune practici cu accent pe abilități și nu pe dizabilități*
- *și-au îmbunătățit sistemul de sprijin individual introducând bune practici din țările partenere*
- *au folosit proiectul ca resursă pentru dezvoltarea pe termen lung și au promovat practici incluzive*
- *au considerat tema incluziunii un obiectiv principal pentru anul următor*

JOCURI, ENERGIZANTE, SPĂRGĂTOARE DE GHEAȚĂ

Jocuri pentru grupuri mici (5 -7 participanți)

1. Titlu: Bingo

Tipul jocului – joc de comunicare, joc spărgător de gheață

Obiective

- să ajute la cunoașterea grupurilor între ele
- să ajute elevii să fie acceptați în grup și să facă o activitate împreună
- să ajute elevii să se simtă confortabil unii cu ceilalți

Materiale necesare – cărți de bingo cu 4 secțiuni și cărți mici cu poze și cuvinte

Durata – 20-30 de minute

Descriere:

Avem pe masă cărți care ne arată diferite sporturi și animale și cărți cu numele zilelor și culorilor (ar trebui să existe mai multe cărți reprezentând un singur lucru, astfel încât mai mulți elevi să poată alege aceeași imagine dacă doresc). Profesorul are toate cărțile în cutie cu imaginile întoarse pentru a nu fi văzute. Profesorul le cere elevilor să grupeze cărțile de pe masă și să spună ce văd în imagini.

Fiecărui elev i se dă o cartelă de bingo care are patru secțiuni goale. Elevii aleg cărțile pe rând, luând câte una din fiecare grup în următoarea ordine: un animal, un sport, o zi a săptămânii și o culoare.

Atunci când aleg o carte, trebuie să-și explice alegerea.

Ei se uită la alte cărți și spun câteva propoziții despre alegerile similare sau diferite.

Profesorul scoate cărțile, una câte una, din cutie și numește obiectele / lucrurile de pe carte pentru ca studenții să se uite la cartela lor de bingo și să întoarcă cărțile în cazul în care o au. Primul elev care a întors toate cele patru poze este câștigătorul.

Sugestii și recomandări:

Elevii slabi – Profesorul îi ajută să aleagă cărțile și le pune întrebări ajutătoare pentru a-și exprima alegerea.

Elevii bine pregătiți – își exprimă singuri părerea și pun întrebări celorlalți în legătură cu alegerea lor.

Feedback (părerea despre joc)

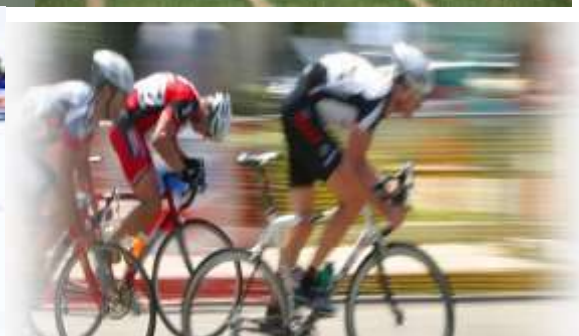
- Cum a fost activitatea?
- Te-ai simțit confortabil în timpul activității?
- Ce ai descoperit despre ceilalți?

Carduri și imagini

Luni	Marti	Miercuri
Joi	Vineri	Sâmbătă
Duminică	Portocaliu	Roșu
Albastru	Galben	Verde
Maro	Negru	Alb
Gri	Roz	Mov

2. Titlu: Insula pustie

Tip de joc – Joc spărgător de gheață

- Obiective**
- să încurajeze cooperarea
 - să ajute elevii să fie acceptați în grup și să lucreze împreună
 - să ajute elevii să se simtă confortabil împreună cu ceilalți
 - să încurajeze ascultarea celorlalte păreri

Materiale necesare – 3 foi de hârtie și creioane

Durata – 20 de minute

Descriere: Elevii se află pe o insulă pustie, dar înainte de a ajunge acolo au avut suficient timp să ia cu ei trei lucruri de acasă sau de la școală.

Dați tuturor 3 foi de hârtie pentru a desena sau a scrie care sunt aceste trei lucruri.

Când au terminat, cereți-le să se uite la alte desene și să discute cu alții despre lucrurile pe care le-au luat și de ce.

1. Trebuie să găsească pe cineva care a luat lucruri asemănătoare și îi vor spune profesorului și celorlalți despre lucrurile similare.

2. Trebuie să găsească pe cineva care a luat lucruri total diferite.

3. Elevii trebuie să facă un grup mic având în vedere că toți, împreună, au toate lucrurile necesare pentru supraviețuire.

Profesorul verifică procesul și încurajează elevii să găsească un partener.

Sugestii și recomandări:

Elevii mai slabi - li se cere să deseneze obiectele, iar profesorul le pune întrebări cu privire la alegerea lor.

Elevii mai puternici - spun ei înșiși despre alegerea lor și pun întrebări altora despre alegerea lor.

Feedback (părerea despre joc)

- A fost mai ușor să găsești o persoană asemănătoare ție sau una diferită?
- Cât de ușor a fost să găsești persoanele cu toate lucrurile necesare?
- Te-ai simțit bine în timpul activității?

3. Titlu: Lanțul prieteniei NAIS

Tip joc – Joc de spargere a ghiței

Scop – comunicarea între participanți și interrelațiile

- Obiective**
- să lucreze în echipe pe țări
 - să comunice cu ajutorul diadelor, culorile drapelului național
 - să construiască un lanțisor utilizând culorile drapelului național al unui partener de proiect
 - să lucreze împreună pentru a asambla lanțul
 - să se relaxeze constructiv

Materiale necesare – hârtie colorată creponată, fișe cu simbolurile țărilor, lipici, foarfece

Timp – 40 de minute

Descriere – Grupați-vă pe țări (4 echipe). Alegeți o echipă cu care poți comunica. Prezintă simbolurile țării tale (culorile drapelului național) și spune-le celorlalți coechipieri să aleagă culorile pentru lănișor. Asamblați lanțul astfel – zale cu culorile naționale – simbolurile țării – zale cu culorile naționale.

Feedback (părerea despre joc)

- Cum a fost activitatea?
- Ce ați învățat de la colegii voștri?
- Sugați o activitate comună pe care v-ați dori să o faceți în viitor pentru a vă cunoaște mai bine.

4. Titlu: Puzzle NAIS

Tip joc – Joc de spargere a gheții

Scop – comunicare și interrelație

Obiective - să identifice locul unde aparține piesa

- să comunice pentru potrivirea pieselor
- să lucreze împreună pentru a realiza puzzle-ul
- să enumere punctele forte ale proiectului de incluziune NAIS
- să enumere ce așteptări au de la această întâlnire

Materiale necesare – plic, piese de puzzle

Durata – 30 de minute

Descriere – Alege o piesă de puzzle din plic. Așează-te în jurul mesei împreună cu ceilalți colegi și construiți puzzle-ul. Identificați colegii țărilor partenere și prezentați-vă (nume, școală, țară). Enumerați lucrurile forte ale proiectului de incluziune NAIS. Spuneți ce așteptări aveți de la această întâlnire. Dar de la proiect?

Feedback (părerea despre joc)

- Cum a fost activitatea?
- Ce ai învățat despre colegi? Dar despre tine?

5. Titlu: Două adevăruri și o minciună

Tip joc – Joc de spargere a ghiței/ Exerciții de comunicare

Scop – Scopul acestui joc este de a facilita comunicarea între parteneri în noile grupe, unde membrii nu se cunosc. Este atât un joc de spargere a ghiței cât și un exercițiu de a arăta competențele lingvistice.

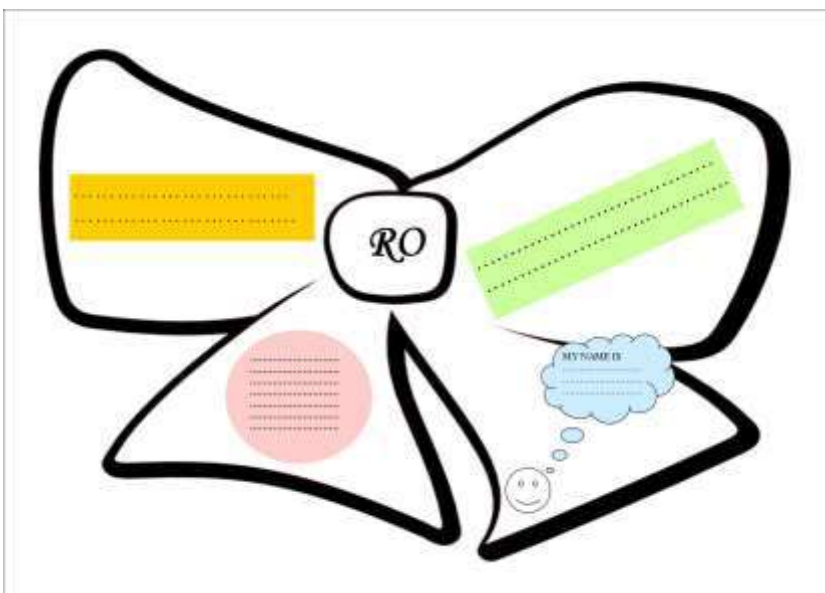
Obiective – să comunice eficient

- să descopere lucruri noi despre oameni noi și țări diferite
- să practice comunicarea într-o limbă străină (limba engleză)
- să se distreze împreună

Materiale necesare – foi de hârtie printate, stilou

Durata – depinde de mărimea grupului, de la 15 la 30 de minute

Descriere - Facilitatorul spune grupului că vor participa la un exercițiu menit să faciliteze comunicarea între ei și să-i facă să se cunoască mai bine unul pe celălalt. Apoi, facilitatorul cere fiecărui participant să se gândească la 2 lucruri care îl descriu (țara sa) care sunt ADEVĂRATE și un lucru despre el / ea (țara sa) care este FALS. Fiecare participant spune pe

rand cele două adevăruri și minciuna, iar ceilalți participanți încearcă să ghicească care este minciuna. Dacă participanții provin din țări diferite, grupul poate fi împărțit în grupuri mai mici, astfel încât participanții din aceleași țări să nu se afle în același grup.

Feedback (părerea despre joc)

- Cum te-ai simțit în timpul exercițiului ?
- Ce ți-a plăcut mai mult ?
- Ce ai descoperit nou ?

6. Title: Expresii lingvistice simple

Tip joc – joc de limbă

Scop – comunicarea participanților

Obiective – comunicare de succes în rândul participanților.

Descriere. Această activitate va ajuta participanții să învețe expresii simple de limbă din țările celorlalți participanți și să pună în practică cunoștințele lor în ceea ce privește limba engleză.

Materiale necesare – fișe cu expresii de limbă (7) pentru fiecare țară. Hârtii, creioane.

Durata – 40 de minute

Descriere – Participanții lucrează în pereche. Fiecare pereche primește două fișe, pe fiecare fișă este scris în limba maternă a participanților. Ei fac schimb de fișe și se ajută între ei pentru a pronunța fiecare expresie. Dacă doresc, comunicare poate fi ușurată cu ajutorul gesturilor sau folosind foaie și creion. După 10, 15 minute fiecare pereche se poate prezenta celorlalți participanți folosind limba engleză.

Letonă

<i>Cati ani ai</i>	<i>Cik vecs Tu esi?</i>
<i>Cum te cheama</i>	<i>Kā Tevi sauc?</i>
<i>Buna dimineata/buna ziua/buna seara</i>	<i>Labrīt/labdien/labvakar!</i>
<i>Ce faci?</i>	<i>Kā Tev iet?</i>
<i>De unde esti?</i>	<i>No kurienes Tu esi?</i>
<i>Da/Nu</i>	<i>Jā/nē</i>
<i>Pofta buna!</i>	<i>Labu apetīti!</i>
<i>Pofta buna!</i>	

Flamandă

<i>Cati ani ai</i>	<i>Hoe oud ben je?</i>
<i>Cum te cheama</i>	<i>Wat is je naam?</i>
<i>Buna dimineata/buna ziua/buna seara</i>	<i>Goede morgen/middag/avond !</i>
<i>Ce faci?</i>	<i>Hoe gaat het met U/je ?</i>
<i>De unde esti?</i>	<i>Waar woon je ?</i>
<i>Da/Nu</i>	<i>Ja / nee</i>
<i>Pofta buna!</i>	<i>Smakelijk eten</i>

Croată

<i>Cati ani ai</i>	<i>Koliko imaš godina?</i>
<i>Cum te cheama</i>	<i>Kako ti je ime?</i>
<i>Buna dimineata/buna ziua/buna seara</i>	<i>Dobro jutro/dan/večer !</i>
<i>Ce faci?</i>	<i>Kako si?</i>
<i>De unde esti?</i>	<i>Odakle si?</i>
<i>Da/Nu</i>	<i>Da/ Ne</i>
<i>Pofta buna!</i>	<i>Dobar tek !</i>

Feedback (părerea despre joc)

- Cum a fost activitatea?
- Ce ai învățat de la colegi?
- Care a fost dificultatea jocului?

Jocuri pentru grupuri mari

1. Titlu: Ploaia tropicală

Tip joc – joc de sparghere a gheții

Scop – comunicarea participanților și interrelaționarea

Obiective – să creăm un mediu sigur unde elevii trebuie să se bazeze unii pe alții pentru a completa exercițiile.

Durata: 15 minute

Descriere – Elevii stau în cerc cu ochii închiși. Primul elev începe să producă un zgomot cu gura, ceilalți elevi trebuie să asculte cu atenție și când persoana de lângă ei începe să producă zgomotul este semnalul pe care îl primesc pentru a se alătura și a produce și ei zgomot. După aceasta încă patru tipuri diferite de zgomote vor fi produse, dar toate în același timp, de fiecare dată o singură persoană începe și ceilalți o urmează creând un efect de domino. La sfârșit zgomotele pe care elevii le crează vor suna ca niște picături mari de ploaie care cad în pădurile tropicale.

Feedback (părerea despre joc)

- Cum a fost activitatea?
- Ce ai învățat de la colegii tăi?
- Care a fost dificultatea jocului?

2. Titlu: Bătălia balonului

Tip joc – joc de spargere a gheții

Obiective – să creeze o legătură între elevi, să discute în legătură cu strategiile lor, percepțiile lor în ceea ce privește responsabilitatea și distracția.

Materiale necesare – baloane și sfori pentru toți participanții

Durata – 15 minute

Descriere - Elevii sunt instruiți să lege un balon pe piciorul stâng și sunt împărțiți în mai multe grupuri mai mici. Toate echipele au același scop: să protejeze baloanele echipei. Jocul durează 3 minute, la

final vom număra și vom anunța echipa cu cel mai mare număr de baloane întregi. Puteți juca în câteva runde.

Feedback (părerea despre joc)

- Cum a fost activitatea?
- V-ați simțit confortabil în timpul activității?
- Ce ați învățat de la colegii voștri?

3. Titlu: O linie ghidată

Tip joc – joc de spargere a gheții

Obiective – să creeze o atmosferă pozitivă

- să obțină informații simple despre ceilalți participanți
- să ofere informații simple despre ei
- să îi ajute pe elevi să se simtă confortabili împreună cu ceilalți

Materiale necesare – nu avem nevoie de materiale

Durata – 20 minute

Descriere - Elevilor li se cere să se aranjeze într-o linie în funcție de:

1. data nașterii (cei care au ziua de naștere în ianuarie ar trebui să stea în primul rand iar cei cu ziua lor de naștere în decembrie-ultimii);
2. înălțime - se începe cu cea mai scundă persoană și se termină cu cea mai înaltă persoană;
3. timpul petrecut ca să ajungă la școală, începând de la cel mai scurt timp până la cel mai lung;
4. ordinea alfabetică a numelor lor.

De fiecare dată când elevii spun răspunsul și corectitudinea liniei este verificată de către elevi și de către profesor. De fiecare dată când elevii stau într-o linie, ei își spun numele elevilor aflați pe ambele părți.

Feedback (părerea despre joc)

- Cum ți-a plăcut activitatea?
- Te-ai simțit confortabil în timpul activității?

JOCURI DE ÎNVĂȚARE

1. Titlu: Fețe și nume

Tip joc – joc de memorare

Obiective – găsește poza și numele care se potrivește

- să învețe să recunoască membrii întâlnirii

Materiale necesare – poze și numele tuturor participanților și supraveghetorilor printate separate pe cărți de vizită

Durata – în funcție de numărul de participanți la întâlnire

Descriere - Toate cărțile sunt împrăștiate pe masă; întoarceți o carte și găsiți numele sau fotografia potrivită persoanei; jucați până când toate cărțile sunt întoarse și puse în pereche; jucați atâta timp cât este nevoie să cunoașteți pe toată lumea.

Feedback (părerea despre joc)

- joc drăguț și ușor pentru a fi jucat de toată lumea
- ușor de explicat și de realizat

2. Titlu: Țări – Capitale – Limbi și peisaje

Tip joc – joc de memorare

Obiective – Colecționează totul despre țara pentru care joci (6 itemi per țară)

- să învețe mai multe despre membrii întâlnirii

Materiale necesare – poze cu – steaguri, capitale, simboluri/ peisaje ale țărilor – mâncare tradițională – harta țărilor – fișe cu limba vorbită în țările respective printate separat.

Durata – depinde de numărul de țări participante

Descriere - pe 4 mese diferite - imaginea unui drapel

- Toate celelalte fișe (capitale, atracții turistice, mâncare, limbă) se află pe o a 5-a masă
- Fiecare grup primește numele unei țări
- Țara și numele sunt reunite.
- Participanții iau pe rând câte o fișă, dacă fișele lor se potrivesc cu steagul, pot să le pună împreună, dacă nu pun fișa înapoi și așteaptă o tură.
- Dacă ai o soluție corectă, îți mai vine rândul o dată.

Feedback (părerea despre joc)

- un joc puțin mai complicat pentru a fi jucat și a fi explicat
- ușor de realizat

3. Titlu: Recunoaște NAIS

Tip joc – joc de masă cu sarcini

Obiective – să învățăm cât mai multe despre membrii întâlnirii

- noroc la zar – să știi toate răspunsurile și să termini primul

Materiale necesare – tablă de joc Recunoaște NAIS

Durata – depinde de numărul de participanți la întâlnire și de norocul fiecăruia la joc – acest joc poate ține mai mult timp

Descriere. Ne jucăm acest joc cu patru pionii (fiecare țară 1 pion). Aruncăm cu două zaruri

Când sunteți pe o casuță cu o scară, dacă rezolvăm cerința, putem avansa.

Când sunteți pe o casuță cu un șarpe și dați un răspuns greșit, atunci trebuie să mergeți înapoi.

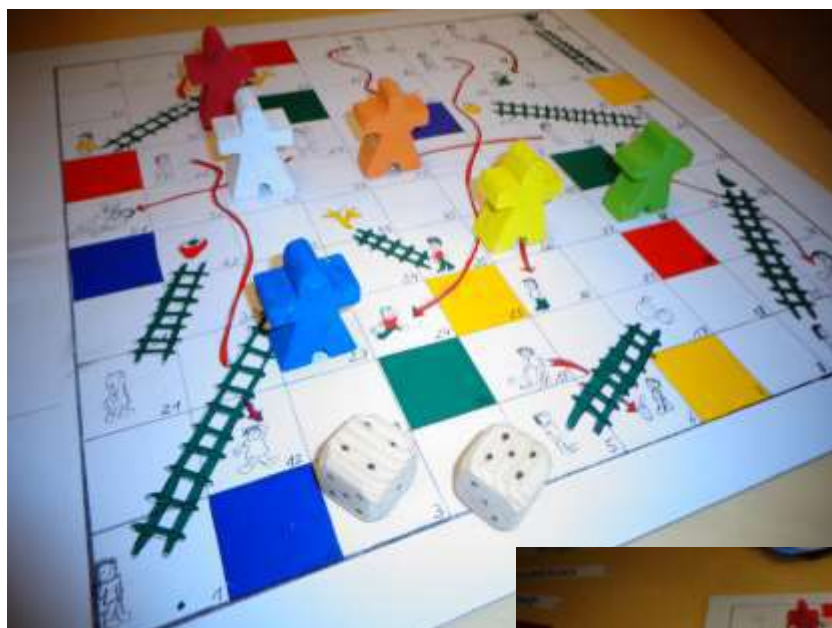
Când sunteți pe o casuță colorată, oferiți o misiune sportivă și toată lumea trebuie să participe.

Dacă ajungeți la unul dintre numerele următoare, răspundeți la o poruncă sau la o întrebare.

- 5 Care țări participă la acest joc?
- 9 Faceți puzzle-ul și identificați țara care corespunde (contururi).
- 15 Denumiți capitala României - Letonia.
- 21 Dați numele elevilor care vin din Belgia - Croația.
- 35 Dați numele elevilor care vin din România - Letonia.
- 47 Desenați drapelul croat.
- 49 Descrieți o atracție turistică din Belgia - Letonia - România.
- 58 Dați numele supraveghetorilor din fiecare țară.
- 60 Care este o parte a ceva (drapel, atracție turistică, limbă, mâncare, capitală)?
- 62 Cine e cine (fotografia / numele)?
- 64 Indicați țările participante pe hartă.
- 71 Ce culori sunt în toate steagurile țărilor participante?
- 80 Pentru fiecare participant faceți 5 genoflexiuni și 5 flotări.
- 87 Cine trăiește în fiecare țară (imagine cu drapel)?
- 93 Puzzle și numele țărilor (puzzle turistic),
- 96 Care mâncare este tipică fiecărei țări participante?
- 98 Ce granițe maritime are fiecare țară?

Feedback

- Un joc puțin mai complicat pentru a fi jucat și explicat
- Ușor de realizat

Evaluarea elevilor

Toate jocurile au fost testate de elevi și feedback-ul lor este redat în continuare.

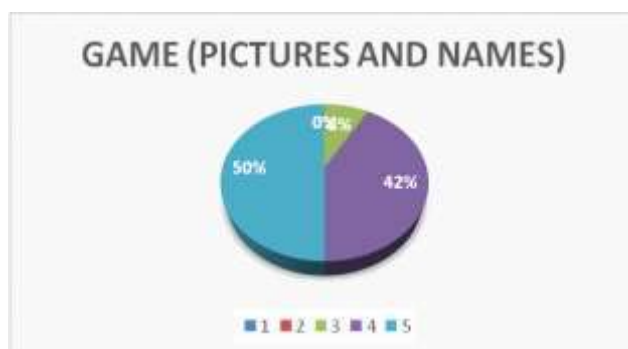
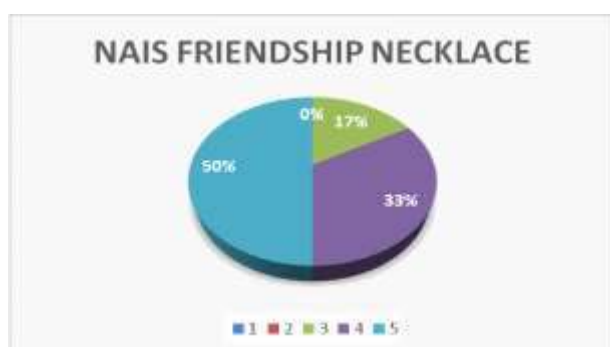
Un număr de 14 elevi au participat la activitatea A3 organizată în timpul schimbului pe termen scurt de elevi care a avut loc la Tukums Evening and Distance Learning Secondary School, Letonia și au avut posibilitatea să completeze un chestionar de evaluare a implicării și satisfacției participării.

Specificare	1	2	3	4	5
M-am simțit pregătit să particip					
Am fost implicat activ în activități					
Consider că activitățile m-au motivat					
Mi-a făcut plăcere să particip					
M-am simțit confortabil în grup					
M-am simțit acceptat de ceilalți colegi					
Am învățat să cooperez cu persoane din altă țară					
Mi-am îmbunătățit competențele de limbă engleză					
Mi-am făcut prieteni noi					

Răspunsurile indică faptul că elevii s-au simțit acceptați în timpul activităților și au învățat să coopereze cu elevi din țări diferite.

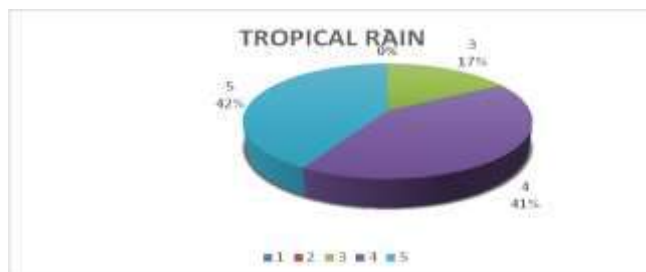
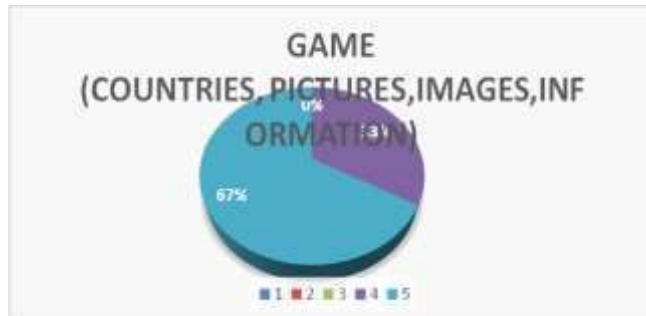
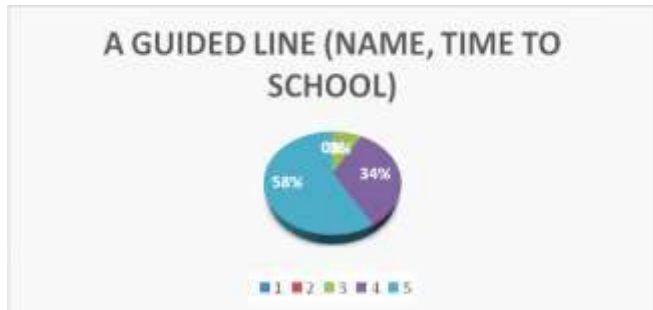
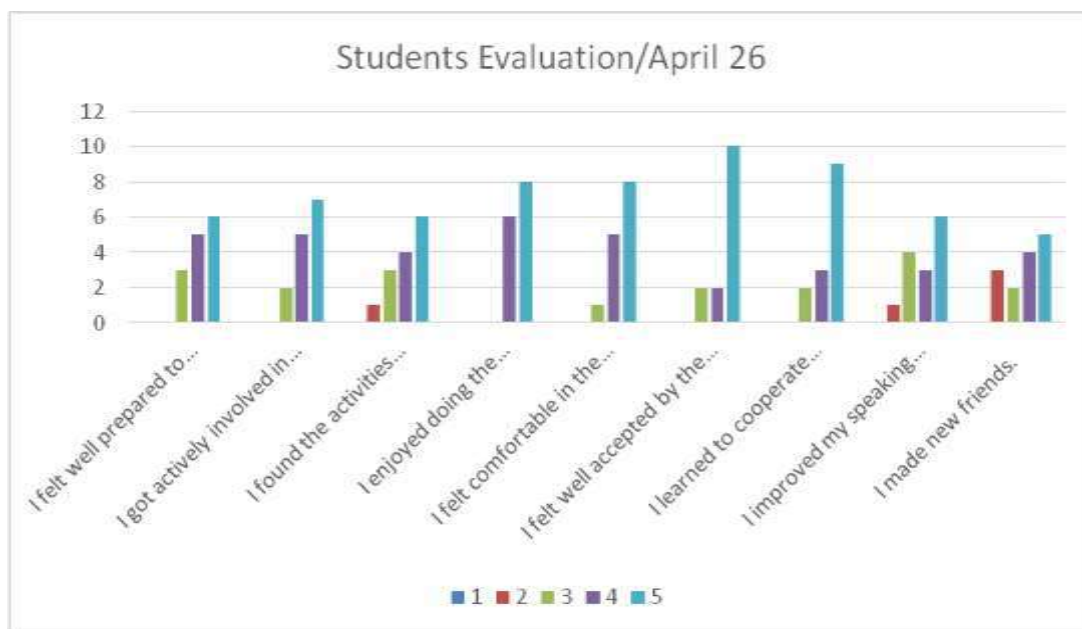
În prima zi elevii au participat la jocurile: „Bingo”, „Fraze lingvistice simple”, activități: „Lanțul prieteniei NAIS” și „Fețe și nume”. Elevii au evaluat activitățile efectuate acordând “1” acelor activități care nu le-au plăcut și “5” celor care le-au făcut plăcere. Nici un participant nu a evaluat cu “1” sau “2” ceea ce indică că realmente jocurile le-au făcut plăcere.

Evaluare activităților din ziua 1:

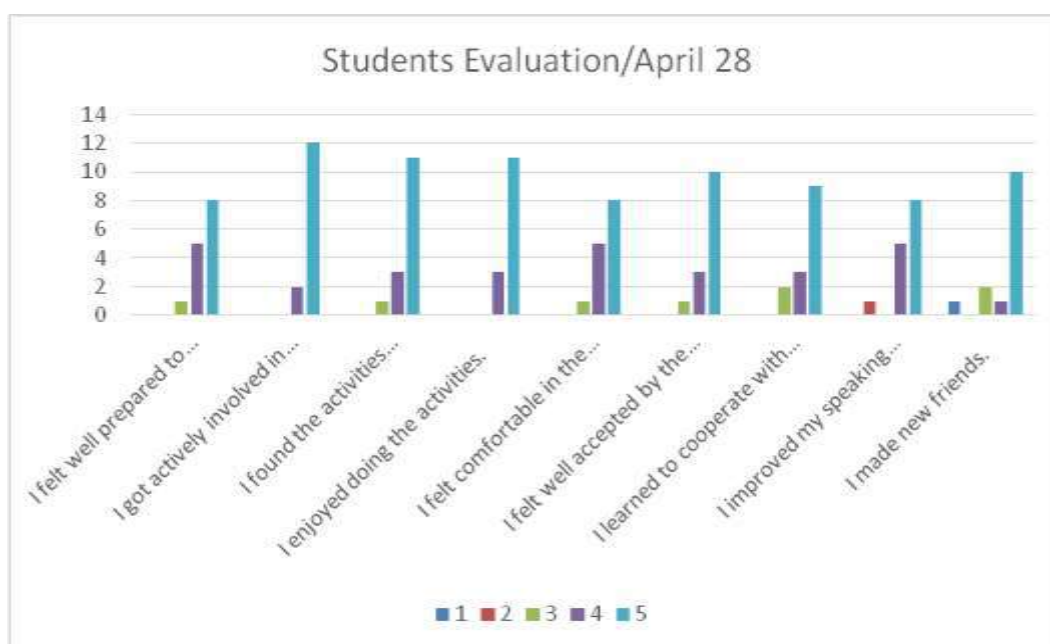
În ziua 2 elevii au participat la 4 activități propuse de profesorii din cele 4 țări partenere: „O linie ghidată”, „Țări – Capitale – Limbi și peisaje”, „Două adevăruri și o minciună”, „Ploaia tropicală”. S-au simțit bine și au învățat să coopereze, dar nu toți și-au făcut prieteni și nu și-au îmbunătățit comunicarea în limba engleză pentru că unii elevi au avut problem serioase de comunicare în limba engleză. Indiferent de situație, este remarcabil faptul că au reușit să ducă la bun sfârșit activitățile. Elevii au evaluat activitățile efectuate acordând „1” acelor activități care nu le-au plăcut și „5” celor care le-au făcut plăcere.

Evaluarea elevilor pentru acivitățile din ziua 2 este:

Activitățile din ziua 3 au fost: „Insula părăsită”, „Bătălia balonului”, „Puzzle NAIS” și „Recunoaște NAIS”.

Elevii au evaluat activitățile efectuate acordând „1” acelor activități care nu le-au plăcut și „5” celor care le-au făcut plăcere.

Recomandări pentru profesori în vederea organizării lecțiilor într-o școală incluzivă și folosirea eficientă a materialelor didactice

Recomandări generale

- Prezentați sarcinile de lucru pas cu pas
- Stabiliți stilul preferat de învățare al fiecărui elev
- Concentrați-vă pe un singur concept o dată
- Folosiți fișe de lucru pentru a copia cât mai puțin de pe tablă sau a scrie după dictare
- Practicați o învățare activă și distractivă - o experiență pozitivă
- Clarificați sau simplificați toate indicațiile scrise. Unele indicații sunt prezentate sub formă de paragraf și conțin multe informații. Acest lucru poate îngreuna munca elevului. Profesorul poate sublinia sau marca părțile esențiale. Reformularea lor este adesea utilă
- Începeți la un nivel confortabil pentru elev așa încât să aprecieze succesul și avansați gradual la subiecte mai dificile
- Furnizați activități practice adiționale. Unele materiale nu implică activități practice suficiente pentru elevii cu dificultăți de învățare, așa încât profesorul trebuie să suplimenteze activitățile practice pentru ca ei să dobândească abilitățile dorite. Se recomandă ca activități practice: jocuri educative, predare peer to peer, autocorectare, programe/aplicații pe calculator, fișe de lucru
- Folosiți învățarea mediată de elevi. Profesorul poate forma perechi de elevi cu nivele diferite pentru a revedea notițele, a studia împreună pentru un test, a citi cu voce tare, a scrie povești sau a face experimente
- Pregătiți materiale auxiliare pentru a lucra cu elevii cu tulburări de auz sau limbaj
- Pregătiți un rezumat al lecției. Rezumatul permite elevilor să urmărească lecția cu succes și să ia notițe corespunzător. De asemenea, elevii pot pune întrebări adecvate
- Realizați un echilibru între prezentări și activități; între prezentările orale cu informații vizuale și activitățile participative; între activități în grup mare, în grup mic sau individuale
- Învățați elevii să dobândească abilități de organizare și planificare pentru a completa tema de casă. Instruiți elevii cum se divide un proiect mai mare în subproiecte
- Realizați proiecte cooperative în care elevii au diverse roluri: brainstormer, organizator de informații, scriitor, corector, ilustrator etc.
- Oferiți alternative la temele scrise
- Discutați activitățile pentru a fi siguri că au fost înțelese
- Oferiți feedback pozitiv, folosiți evaluarea ca mijloc de stimulare
- Folosiți Learning Apps, platforma Moodle, posibilități de e-learning

Recomandări pentru profesorii care predau elevilor cu dificultăți de învățare

- Obțineți mai multe informații despre elev, dacă are un diagnostic, aflați despre dificultățile specifice de învățare cu care se confruntă
- Luați în considerare dificultatea de învățare când predați și evaluați elevul
- Comunicați cu familia elevului pentru a înțelege mai bine mediul în care trăiește și sprijinul pe care îl primește de la familie
- Dacă observați o dificultate de învățare nediagnosticată vorbiți cu părinții și încurajați-i să apeleze la o evaluare și diagnosticare corespunzătoare, să vorbească cu consilierul școlar/logopedul/profesorul de sprijin pentru adaptare curriculară, metode de evaluare corespunzătoare, plan de intervenție, consiliere
- Participați la workshopuri tematice: *Tehnici de învățare, Strategii de învățare (Metode eficiente, Tehnici de memorare), Relația Părinte-Copil*

Recomandări pentru profesorii care predau elevilor cu dislexie

- Căutați informații despre dislexie, încercați să înțelegeți extensia fenomenului. Dislexia reprezintă un stil diferit de gândire și învățare, este o dizabilitate de învățare care necesită consiliere și tutorat specific
- Încercați să abordați o atitudine pozitivă față de elev, empatică și dorința de a lucra cu elevul
- Încercați să cunoașteți bine elevul, aflați ce interese și hobby-uri are, ce activități extracurriculare agreează
- Predați astfel încât să încurajați curiozitatea și să stimulați punerea de întrebări
- „Lauda încurajează, critica ucide”. Un copil dislexic are nevoie de ajutor pentru a-și depăși dizabilitățile. Este important să-i stimulați încrederea în sine și acceptarea clasei. Ei nu sunt diferiți datorită lipsei de efort sau interes
- Fiți flexibili în modificarea programului
- Încercați să faceți activități scurte și pregătiți mai multe variante de lecție
- Repetați informația deja învățată
- Încheiați fiecare oră așa încât elevul să aprecieze pozitiv performanța sa
- Scrieți informația esențială pe tablă folosind cuvinte simple și puține scrise cu majuscule
- Strategiile vizuale sunt foarte importante. Informația de pe tablă poate fi copiată pentru elev pe hârtii colorate
- Tipăriți textele pe coli galbene pentru că elevul dislexic suferă de o tulburare a percepției vizuale. Hârtia albă obosește ochiul și va avea dificultăți de concentrare
- Fiți pregătit să explicați de mai multe ori, în mai multe feluri pentru a fi înțeleși corect
- Acceptați temele făcute pe calculator pentru că scrisul de mână este tortură pentru ei. Reduceți numărul temelor scrise. Folosiți oportunitatea de a răspunde oral pentru că, de multe ori, știu și înțeleg dar nu se pot exprima în scris. Nu uitați că au nevoie de timp suplimentar pentru a îndeplini o sarcină

- Oferiți o evaluare dinainte stabilită pentru a reduce stresul
- Oferiți feedback pozitiv frecvent
- Evaluați elevul cu o metodă care îi este favorabilă (e.g. întrebări orale, proiecte etc.)
- Comunicați elevului de la începutul orei ce așteptări aveți de la el la acea oră
- Dați o singură sarcină o dată
- Elevul dislexic trebuie să stea în față, lângă un coleg care are multă răbdare și poate oferi sprijin la nevoie - study buddy
- Accentuați informația principală
- Oferiți materiale de studiu cu imagini, simplificați indicațiile cu cuvinte cheie pentru ideile importante
- Ordonăți sarcinile de la cea mai ușoară la cea mai dificilă
- Oferiți-le timp suplimentar la teste și activități
- Oferiți timp de gândire înaintea răspunsului. Puneți întrebarea și așteptați sau reveniți după scurt timp și repetați întrebarea. În acest timp ascultați răspunsurile altor elevi la aceeași întrebare. Astfel oferiți exemple
- Creați zilnic oportunități de scriere și silabisire în diferite forme cum ar fi: completare jurnal, trimitere email, scriere sau copiere teme, scrisori de mulțumire, colectare articole
- Dați-le obiecte pentru a le atinge sau mișca, folosiți matematica în relație cu timpul, banii sau calcul fracționar
- Există numeroase aplicații digitale care pot fi folosite de dislexici. Cele mai folosite sunt:

Leo - Recorder & Transcription

Înregistrează și transcrie în timp real. Este o aplicație special destinată celor cu dislexie sau cu alte dizabilități de învățare

Lectio

Lectio este o aplicație pentru iPhone sau iPad care încurajează cititul independent pentru elevii cu dizabilități de limbaj, creată de mama unui copil dislexic.

Dragon Dictation

Dragon Dictation ajută elevii să își înregistreze vocea și să o transforme în text. Astfel copiii dislexici pot scrie eseuri.

Recomandări pentru profesorii care predau elevilor cu disgrafie

- Încurajați folosirea tastaturii pentru a mări viteza și lizibilitatea
- Oferiți elevilor rezumate
- Reduceți copiatul de pe tablă, folosiți fișe de lucru
- Încurajați elevii să folosească silabisirea sau citirea pe litere și cineva să îi controleze
- Folosiți hârtie sau creioane de diferite culori
- Permiteți elevilor să își aleagă mărimea literelor, dar nu uitați că unii scriu mărunț ca să mascheze greșelile de ortografie

- Nu puneți condiții de întindere a unei teme scrise, puneți accent pe calitate și nu pe cantitate
- Notați cunoștințele elevului
- Oferiți mai mult timp elevilor la evaluare/verificare

Recomandări pentru profesorii care predau elevilor cu discalculie

- Repetați înaintea fiecărei lecții noi
- Lăsați elevii să vorbească înainte de a rezolva
- Dați elevilor lista cu formulele învățate la clasă
- Subliniați sau încercuiți cuvinte și numere
- Alcătuiți fișe de lucru pe secțiuni
- Verificați cât mai des dacă elevii au înțeles sarcina de lucru
- Folosiți materiale auxiliare pentru a lega simbolurile matematice de cantitate
- Nu apelați la memorizare, cel puțin inițial
- Puneți multe întrebări pentru a implica elevul să gândească
- Încurajați vizualizarea problemelor de matematică. Permiteți elevilor să deseneze o schemă pentru a înțelege problema, să folosească grafice
- Oferiți exemple și faceți legături cu situații reale
- Oferiți hârtie milimetrică sau de matematică pentru a alinia corect cifrele
- Cereți explicații orale despre aflarea soluției
- Explicați noile concepte logic
- Limitați copiatul de pe tablă
- Permiteți elevilor să folosească computerul sau calculatorul pentru a se corecta
- Oferiți timp suplimentar pentru atingerea sarcinilor și încurajarea
- Folosiți materiale vizuale pentru a ajuta elevii să memoreze reguli, formule, tabele. Repetiția este, de asemenea, importantă
- Adaptați întotdeauna strategiile la nevoile și abilitățile elevilor

Recomandări pentru profesorii care predau elevilor cu deficiențe de auz

- Asigurați-vă de atenția elevului și stați în fața lui când vorbiți. Elevii cu deficiențe de auz folosesc indicii nonverbale, cum ar fi expresiile faciale și limbajul corpului
- Folosiți mijloace vizuale cât de mult posibil. Elevii cu deficiențe de auz trebuie să își folosească celelalte simțuri în compensație
- Dacă folosiți filme, video-uri sau alte forme visual media, asigurați-vă că elevii pot citi subtitrarea
- În timpul discuțiilor în clasă implicați acești elevi și oferiți-le mai mult timp pentru a pune întrebări sau a răspunde. Ei trebuie tratați la fel ca și ceilalți elevi
- Dacă se lucrează în grup așezați colegii în potcoavă așa încât să îi vadă pe toți
- Stergeți de pe tablă subiectele încheiate așa încât să poată urmări discuția

- Sumarizați și simplificați textele
- Dați instrucțiuni clare, precise și suficiente de tare
- Divizați sarcinile, măriți durata de rezolvare
- Citiți texte simple și scurte, verificați înțelegerea
- Oferiți asistență în timpul lucrărilor practice
- Dați feedback constructiv frecvent
- Așezați elevii în apropierea profesorului și a ecranului de proiecție
- Reglați nivelul sunetului, evitați perturbațiile
- Folosiți evaluarea formativă
- Prolungați timpul de examinare
- Oferiți întrebări ajutătoare
- Elevii citesc de pe buze așa încât fiți atenți la pronunție, volum, intonație
- Utilizați limbaj nonverbal în conversație
- Folosiți fișe de lucru cu cuvinte cheie
- Marcați schimbarea activității prin atingerea umărului
- Folosiți abordări multisenzoriale (imagini, fotografii, obiecte, modele, video, programe digitale)

Recomandări pentru profesorii care predau elevilor din medii social dezavantajate

- Aflați mai multe despre dezavantajele elevului (condiții de trai reduse, familie monoparentală, în grija rudelor, probleme financiare, adopție sau protecție socială, navetist)
- Comunicați cu familia/tutorele pentru a afla cât mai mult și a înțelege elevul; întrebați despre comportamentul de acasă
- Evidențiați punctele tari ale elevului și oferiți consiliere pentru punctele slabe. Apelați la consilierul școlar la nevoie
- Arătați empatie și deschidere deoarece acești elevi sunt nesiguri, nu au încredere în alții
- Încurajați elevii să învețe bine și sprijiniți-i să obțină burse sau să participe în proiecte
- Apelați la consilierul școlar pentru a vă sfătui în cazul eventualelor probleme emoționale
- Nu permiteți celorlalți elevi să se amuze pe seama lor sau să îi agreseze: discutați la clasă motivele pentru care se comportă într-un anumit fel și încercați să fiți mediator. Transformați discuția într-o oportunitate despre diversitate și importanța ei, de exemplu

Recomandări pentru profesorii care predau elevilor cu risc de abandon școlar

a) Probleme de familie și probleme socio-economice.

Abandonul este strâns legat de statusul socio-economic. Mulți dintre elevii care provin din familii cu venituri modeste iau decizia de a abandona școala ca răspuns la presiunea economică, ei trebuie să își susțină familia financiar sau părinții lor nu au posibilitatea să îi trimită la școală.

Uneori trebuie să își îngrijească frații mai mici sau chiar propriul copil. Ei trebuie să se concentreze asupra altor responsabilități.

- Oferirea de burse sociale pentru a continua școala cu condiția de a participa regulat la ore și a nu depăși un număr de absențe nemotivate
- Deoarece abandonul prevalează în anumite grupuri etnice, unele programe sociale trebuie derulate în colaborare cu organizații non profit/caritabile
- Colaborarea corpului profesoral, a părinților și membrilor comunității pentru a stimula motivația, participarea, implicarea și înțelegerea nevoilor lor

b) *Plictiseală și neimplicare.*

Mulți elevi spun că orele sunt plictisitoare, așa încât trebuie îmbunătățită implicarea elevilor

- Conștientizați schimbările semnificative ale rolurilor și responsabilităților unui profesor: organizator al procesului de învățare, creator de oportunități de învățare, consilier, mediator între elev și sursele moderne de învățare, nu mai este singura sursă de informații
- Folosiți abordări constructiviste, învățarea problematizată și învățarea prin cooperare
- Alături de cunoștințe de specialitate, profesorii trebuie să cunoască particularitățile vârstelor și să aibă abilități pedagogice
- Faceți învățarea relevantă. Implementați metode moderne, folosiți instrumente web 2.0, proiecte eTwinning care ajută elevii să participe într-o largă comunitate de învățare, să stabilească contacte, să fie mai motivați și mai creativi
- Pentru îmbunătățirea competențelor profesionale și culturale, elevii participă în mobilități europene sau proiecte de parteneriat Erasmus+. Astfel au șansa de a studia în altă țară pentru o perioadă, să viziteze școli, să întâlnească colegi și astfel, să își îmbunătățească abilitățile lingvistice și de specialitate și să fie pregătiți pentru cerințele pieței muncii contemporane

c) *Dificultăți academice*, din lipsa motivației de a continua studiile crezând că nu au cunoștințele necesare pentru a promova examenele finale. Dintre măsurile luate:

- Programe remediale pentru îmbunătățirea cunoștințelor, ore de pregătire suplimentară pentru elevii din ultimul an de liceu. Stabilirea unui orar la disciplinele de examen pentru a-i ajuta să recupereze materia și a le oferi încredere în promovarea Bacalaureatului
- Elaborarea unui Plan de îmbunătățire pentru elevii cu rezultate slabe. Ore suplimentare pentru îmbunătățirea situației școlare
- Plan de intervenție personalizat – document elaborate de profesorul desprrijin și/sau diriginte și profesor consilier pentru elevii cu nevoi speciale care constă în: obiective ale intervenției și indicatori de follow-up, măsuri care trebuie luate pentru elev (cine, când, cum) și repere temporale pentru activitățile derulate

New Angles of good practices
on Inclusion for all Students

Erasmus+

New Angles of good practices
on Inclusion for all Students

Concepție și redactare

Responsabil proiect prof. dr. Adina – Elena Avacovici

Material realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Conținutul materialului reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorilor, iar Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care conținutul informațional va fi folosit.

ISSN 2067 - 8479